

2007.09.27.

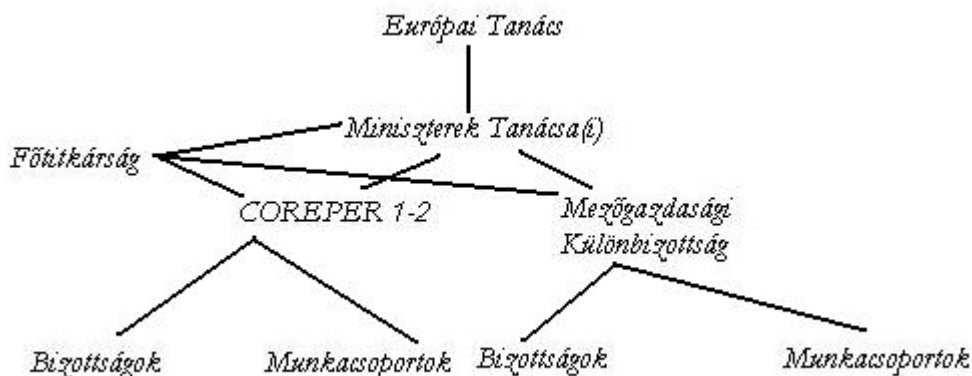
Gallai Sándor

Az EU intézményei

European Council = Európai Tanács

The Council of the European Union = a Tanács (~miniszterek tanácsa)

Council of Europe = Európa Tanács

Miniszterek Tanácsa (MT)

- hatásköre: szakpolitikai döntéshozatal, közösségi ügyek irányítása
- összetétele: tagállamok illetékes miniszterei
- ülései:
  - kezdeményező: Európai Bizottság
valamely tagállam
elnökség vezetője vagy illetékes miniszter
  - résztevők: miniszterek + delegációk
    - évi 80-90 tanácskozás / Brüsszel, néha Luxembourg
    - főbb tárcák: külügy, mg., pénzügy → havonta egyszer, 2-2 napra
    - gazdaság, környezetvédelem, halászat, közlekedés → évente 4-5 tanácskozás 1-1 napra
    - továbbá pl. multikulti, fogyasztóvédelem → évente 1-3 tanácskozás 1-1 napra
- elnökség: tagállamok féléves rotációja (Magyarország 2011 első félévében¹ lesz)
feladata: MT üléseinek összehívása, előkészítése, megszervezése, levezetése; Tanács képviselte más EU-s intézményekben és fórumokon
- trojka: az előző (Németo.), a hivatalban lévő (Portugália) és a következő (Szlovénia) elnökség „találkozása” → folytonosság biztosítása
a külügyi trojka = külügyi illetékes, főmegbízott és az elnökséget adó illetékes ország minisztere

COREPER² és Mezőgazdasági Különbizottság (Mg-i Kb.)

- COREPER-2: „nagykövetek” (diplomáciai vezetők)
- COREPER-1: helyettesek + stáb (szakértők)

¹ az őszi félév rövidebb, mint a tavaszi (augusztus és december ☺)

² Állandó Képviselők Bizottsága (~nagykövetségek)

feladata: Tanács munkájának, döntéseinek előkészítése (→ döntéshozatal is! – konszenzus)

- Mg-i Kb.: tagállamok vezető agrárszakértői (képviseltről vagy otthoni köztisztviselők)

feladata: Mg-i Miniszterek Tanácsa munkájának és döntéseinek előkészítése

Főtitkárság

- adminisztratív segítő
- kb. 2500 fő (tizede magas rangú diplomata)
- feladatok: monitoring, jegyzőkönyvezés, dokumentálás, fordítás, napirendek előkészítése, jogi tanácsadás
- elnökség felkészítése (pl. nemzeti álláspontokról)

Bizottságok és munkacsoportok

- állandó és ad hoc jellegűek
- a COREPER-ben és a Mg-i Kb.-ban zajló munka segítése
- javaslatok elemzése, feljegyzések készítése

A döntéshozatal folyamata

1.) bizottsági javaslat beérkezése

elemzik és csoportosítják:

- sért-e nemzeti érdeket?, politikailag kényes-e? vagy sima ügy
  - könnyű („csak pecsétés”☺)
  - nehéz

→ az anyagok 70%-ának sorsa itt dől el

2.) COREPER vagy a Mg-i Kb. szűri

- függő ügyek többségének eldöntése (kb. 15-20 %)
- legproblémásabb ügyek nyitva hagyása → miniszteri szintű döntés (10-15 %)
- ügyek csoportosított továbbítása:

A = vita nélkül jóváhagyható

B = nyitott, vitás, MT-döntést igénylő

3.) MT döntést hoz (3 döntéshozatali mód):

- egyhangú: alkotmányos és pénzügyi kérdések; 2. és 3. pillér politikái
- egyszerű többségi (1 ország 1 szavazat): eljárási kérdések; antidömping és állami támogatás elleni vámok kérdése
- minősített többségi (a leggyakoribb): 1. pillérben domináns; 2. és 3. pillérben csak végrehajtási rendelkezések esetében
345-ből 258 + tagállamok többsége³ (+ ha ez sem tetszik, akkor a harmadik kritérium: lakosság 62 %-a)

Szavazati súlyok (345):

29: UK, D, F, I

27: E, PL

14: RO

13: NL

12: B, CZ, H, GR, P

10: A, BG, S

7: DK, FIN, IRL, LIU, SK

4: CYP, EE, LUX, LV, SLO

³ 27-ből 14-nek ☺

3: ML

Az Európai Tanács

eredetileg nem tartozik az EU-hoz

tagjai: kormányfők és a francia államfő + a Bizottság elnöke

- segítők: külügyminiszterek + francia miniszterelnök
pénzügyminiszterek + 1 fő a Bizottságtól (EMU-kérdésekben)

létrejött:

1961. első összehívás

1974. Párizsi kommuniké → intézményesítés

1986. EU Egységokmányba kerül → jogi elismerés

+ Maastricht és Amszterdam → megerősítés

ülésezés: évente min. 2-2 nap (június, december)

eredetileg vándoroltak (mostanság Brüsszel)

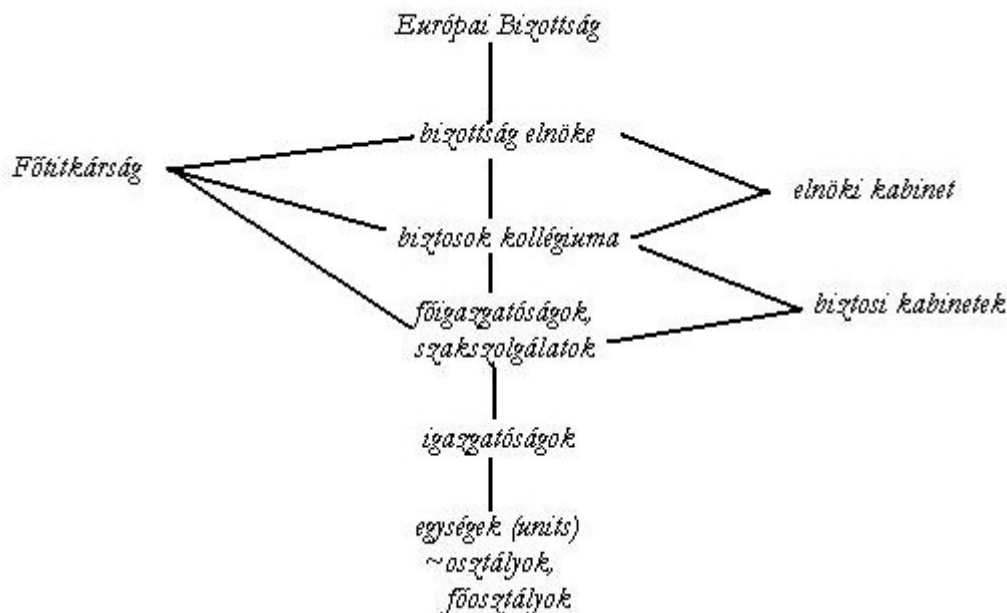
szerepe: nincs pontosan meghatározva

- közép- és hosszútávú célok
- legfőbb politikai döntések
- szakpolitikai kezdeményezés
- koordinálás
- konfliktusfeloldás (kormányköziség)

aktivitása:

- külkapcsolatok (harmonizálás, deklarációk és döntések, tárgyalási pozíciók)
- gazdaság- és pénzügypolitika (általános keretek, intézményi újítások)
- EU fejlődései (alkotmány és intézményi ügyek: reform, bővítés, szerződések felülvizsgálata; személyi döntések: ECB elnöke, Bizottság elnöke)
- kiemelt belpolitikai kérdések (migráció, drog, terrorizmus, kergemarhakór)

Az Európai Bizottság

elnök és kollégium: első az egyenlők között → Amszterdam óta az elnök politikai irányító is (kiemelkedik a biztosok közül)

az elnök és a biztosok megválasztása:

1993-ig 4 évre

1995-től 5 évre (egyszeri újraválasztás lehetséges)

jelölés és megválasztás: kormányok saját jelöltje; elnöki vétójog⁴ és tárcaosztás⁵ (újdonság!);

EP bizalmi szavazás⁶ (közelező)

rekrutációjuk

EU-s érdek > nemzeti érdek (1 ország 1 biztos)

presztízs növekedés: volt miniszterek és miniszterelnökök (előzőleg csak parkoló pálya volt → mainstream – csak semmi szélsőség! ☺)

felelősségük → ellentmondás: növekvő parlamenti felelősség (akár meg is buktathatók) vs. korlátozott politikai mozgás (abszolút többség feletti 2/3)

bizottsági elnökök listája:

sorszám	elnök	hivatalba lépett	megbízatás vége	tagország	párt
1	Walter Hallstein	1958	1967	NSZK	Németországi Kereszténydemokrata Unió (CDU)
2	Jean Rey	1967	1970	Belgium	Liberális Reformpárt (PRL)
3	Franco Maria Malfatti	1970	1972	Olaszország	Kereszténydemokraták (DC)
4	Sicco L. Mansholt	1972	1972	Hollandia	Munkáspárt (PvdA)
5	Francois-Xavier Ortoli	1973	1977	Franciaország	Gaulle-ista Párt
6	Roy Jenkins	1977	1981	Egyesült Királyság	Munkáspárt
7	Gaston Edmont Thorn	1981. január 12.	1985	Luxemburg	Demokrata Párt
8	Jacques Delors	1985	1995	Franciaország	Szocialista Párt
9	Jacques Santer	1995	1999. március 15.	Luxemburg	Keresztényszocialista Néppárt (CSV)
10	Manuel Marin	1999. március	1999. szeptember	Spanyolország	PSOE
11	Romano Prodi	1999. szeptember	2004. november 18.	Olaszország	Olajfa Koalíció
12	José Manuel Durão Barroso	2004. november 18.	<i>jelenlegi elnök</i>	Portugália	Szociáldemokrata Párt (PSD)

⁴ az elnök nem szavaz, de vétózhat

⁵ alkudozások folynak, de az elnök dönthet enélkül is

⁶ kollektív szavazás a biztosokra (egy ember miatt nem mehet gallyra az egész testület – pl. Kovács, az olasz és a balti biztos áthelyezése/eltávolítása)

A sorok színe mutatja a hozzávetőleges politikai irányultságot az alábbiak szerint:

baloldali / szocialista

jobboldali / konzervatív

liberális

forrás: http://hu.wikipedia.org/wiki/Az_Eur%C3%B3pai_Bizotts%C3%A1g_eln%C3%B6ke

a bizottság apparátusa

- kabinetek

elnöki (10-12 fő) + biztosi (6-8 fő); rekrutáció

feladataik: információgyűjtés, kapcsolattartás, szakpolitikai javaslatok előkészítése

- főigazgatóságok (DG-k)

35 különböző nagyságú főigazgatóság

élükön a főigazgató áll

típusai: szakpolitikai (~minisztériumok); szolgáltatások (EuroStart(?), fordítás, külkapcsolatok)

tagolódás: 4-6 igazgatóság/DG; 3-4 egység(főosztály, osztály)/igazgatóság

a bizottság szerepe és hatásköre

- javaslattevés, szakpolitikai kezdeményezés, alakítás
- végrehajtás (felügyelet, koordinálás – pénzügyek: ki- és befizetés, segélyek⁷)
- uniós jogi keretek őrzése a Bírósággal közösen (ellenőriz, felszólít, bírságot, eljárást kezdeményez)
- külképviselet, külső tárgyalások (nagykövetségek (Unión kívül), szerződések, csatlakozási és egyéb tárgyalások)
- közvetítés, egyeztetés, EU „lelkiismerete” (szociális párbeszéd, uniós közérdek, kompromisszum keresése)

Az Európai Parlament (EP)

hivatalos székhely: Strasbourg; titkárság → Luxembourg :: Brüsszel

ciklusa: 2 hét bizottsági, 1 hét plenáris (Strasbourgban), 1 hét párt

bővülő szerepkör: folyamatosan bővülő kompetenciák, erősödő jogosítványok (új eljárások)

választások (a részvétel folyamatosan csökken⁸): 1979 óta közvetlen választás

1999 óta arányos választási rendszer / N-Br.

összeférhetetlenség: lehet MP, de nem lehet kormánytag, EU-hivatalnok vagy más EU-intézmény tagja + nemzeti szigorítások lehetségesek

jövedelem: fizetés otthonról (ezért eltérő) → egységesíteni fogják

frakciók [<http://www.gallup.hu/Gallup/release/EUparlval/eufrakciok.htm>]*

tagolódás:

1. politikai: frakciók

min. 20 MEP, min. tagállamok 1/5-éből

jellemzően 8-10 frakció / ciklus

2. funkcionális: bizottságok, elnök (=”Házelnök”), Elnökök Konferenciája (=”Házbizottság”)

⁷ melyek 8-10 %-a kézen-közön eltűnik

⁸ 1979: 62%, 1994: 56%, 2004: 46%; nagy a szórás: B: 90% (pedig kötelező), H: 38%, PL: 21%, SK: 17%

EP hatásköre

törvényhozás

költségvetés elfogadása

nemzetközi szerződések jóváhagyása

végrehajtó szerv(ek) ellenőrzése

→ korlátozott befolyás: javaslattétel, szociális partnerség, kollektív megállapodások esetén
negligálás, Tanács és ET felett nincs ellenőrzési joga

***Képviselőcsoportok az Európai Parlamentben**

Az Európai Parlamentben a képviselők nem országoként, hanem párhovatartozásuk szerint tartoznak valamilyen képviselőcsoporthoz. A nagyobb frakciókon belül az egy-egy ország egy-egy pártjához tartozó képviselők nemzeti csoportot alkotnak, de csak a saját európai parlamenti frakciójukon belül. Az 1999-2004 közötti ciklusban 7 képviselőcsoport működött az Európai Parlamentben.

[EPP-ED - European People's Party \(Christian Democrats\) and European Democrats](#)

Európai Néppárt

232 mandátummal az Európai Parlament legerősebb frakciója az 1999-2004 közötti, 5. ciklusban. A [Fidesz](#) tíz képviselője vesz részt megfigyelőként az Európai Néppárt frakciójának munkájában. A [Magyar Demokrata Fórum](#) három képviselővel vesz részt megfigyelőként az Európai Néppárt munkájában.

[PES - Party of European Socialists](#)

Európai Szocialisták Pártja

Az [Európai Szocialisták Pártjának](#) képviselőcsoportja 175 mandátummal a második legerősebb az 5. ciklusban. A [Magyar Szocialista Párt](#) kilenc képviselővel vesz részt megfigyelőként a Szocialista Frakció munkájában.

[ELDR - European Liberal, Democrat and Reformist Party](#)

Európai Liberális, Demokrata és Reformista Párt

1999-2004 között 53 mandátummal a harmadik legnagyobb frakció az Európai Parlamentben. A [Szabad Demokraták Szövetsége](#) két képviselővel vesz részt megfigyelőként a Liberális Demokrata frakció munkájában.

[EUL/NGL - European United Left/Nordic Green Left](#)

Európai Egyesült Baloldal / Északi Zöld Baloldal

[Greens/EFA - Greens/European Free Alliance](#)

Zöldek / Európai Szabad Szövetség

Az Európai Parlament ötödik ciklusában a képviselők számát tekintve a negyedik képviselőcsoport. 45 mandátuma van. Két pártszerveződés alkotja: a [European Federation of Green Parties](#) (European Green Party, European Greens - az Európai Zöld Pártok Föderációja, melynek tagja a magyarországi [Zöld Demokraták](#) párt) és az [European Free Alliance - Democratic Party of Peoples of Europe](#) (Európai Szabad Szövetség - az Európai Népek Demokratikus Pártja). Ez utóbbinak tagja a szlovákiai Magyar Föderalista Párt.

[UEN - for Europe of the Nations](#) - Unió a Nemzetek Európájáért

A pártnak van észt, lengyel, lett és szlovák kapcsolata, honlapjuk magyar kapcsolatot nem tüntet fel.

[EDD Group - Group for a Europe of Democracies and Diversities](#)

A Demokráciák és Különbözőségek Európájáért Csoport